

La Guàrdia Urbana *a l'escola*

Programa
d'activitats
educatives
2017-2018

**Ajuntament de
Barcelona**

Programa d'activitats *educatives*

El programa *La Guàrdia Urbana a l'escola* és una proposta didàctica que s'ofereix a totes les escoles de la ciutat per treballar amb infants i adolescents de tots els cicles educatius aspectes relacionats amb el coneixement, vinculació i cura de l'entorn proper, la millora de la convivència i de les relacions interpersonals, i la prevenció de les conductes de risc en els àmbits de la conducció i la mobilitat segura, la violència de gènere, l'odi i la discriminació, i el consum de drogues.

A qui ens adrecem

Ens adrecem a totes les institucions educatives (públiques, concertades i privades) d'educació infantil, educació primària, educació secundària (obligatòria i postobligatòria) i educació especial de tots els districtes de Barcelona.

Què oferim

El Programa *La Guàrdia Urbana a l'escola* s'organitza en diferents àmbits temàtics que, alhora, proposen diferents tallers educatius.

Coneixement de l'entorn proper

Educació infantil i cicle inicial d'educació primària

El guàrdia urbà

El semàfor i els senyals de trànsit

El carrer i tu

Vinculació i cura de l'entorn proper

Cicles mitjà i superior d'educació primària

Parc infantil de trànsit

GUBcaching (mobilitat segura)

Les normes viàries

Camí escolar, camí segur

Millora de la convivència i les relacions interpersonals

Cicle superior d'educació primària i cicle inicial d'ESO

Bullying. Tens una sortida! Explica-ho (assetjament)

Xarxes 2.0 (violència a les xarxes socials)

Odi i discriminació

Prevenició de les conductes de risc

Segon cicle d'ESO, batxillerat i cicles formatius

De marxa! (consum de drogues). També per al cicle superior d'educació primària i cicle inicial d'ESO

Arribo en 5 minuts! (mobilitat segura)

Mai més! (violència de gènere)

Coneixement de l'entorn proper

Educació infantil i
cicle inicial d'educació
primària

El guàrdia urbà

El taller té com a argument principal identificar i conèixer la figura del guàrdia urbà com a agent que s'encarrega de la seguretat a la ciutat de Barcelona. Es tracta de representar diferents situacions amb conductes, actituds i hàbits vinculats principalment a la seguretat viària on el guàrdia urbà ha d'actuar per assegurar l'actuació correcta de la ciutadania en seguretat viària.

COMPETÈNCIES

- Competència coneixement i interacció amb el món físic.
- Competència social i ciutadana.
- Competència d'autonomia i iniciativa personal.

OBJECTIUS

- Reconèixer la figura del guàrdia urbà com a agent de proximitat.
- Conèixer les tasques i funcions que realitza un guàrdia urbà a la ciutat de Barcelona.

CONTINGUTS D'APRENTATGE

- Identificació i coneixement de la figura del guàrdia urbà, les seves tasques i funcions com a agent de prevenció i seguretat de la ciutat de Barcelona.
- Valoració de les normes bàsiques de seguretat viària com a vianants o passatgers de vehicles.

El semàfor i els senyals de trànsit

El taller té com argument principal la identificació i coneixement dels senyals de trànsit més usuals i el seu significat. Es tracta de realitzar diferents escenificacions de situacions de mobilitat al carrer respectant els senyals i les marques viàries treballades en el taller.

COMPETÈNCIES

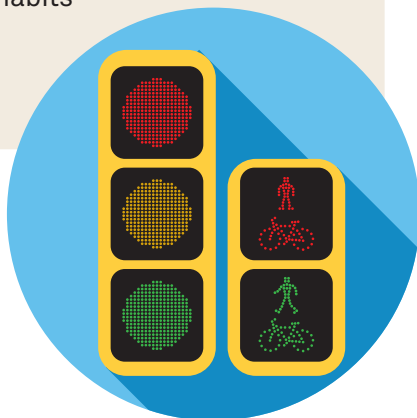
- Competència coneixement i interacció amb el món físic.
- Competència social i ciutadana.
- Competència d'autonomia i iniciativa personal.

OBJECTIUS

- Reconèixer i distingir els diferents senyals de trànsit que poden trobar al carrer.
- Adoptar conductes, actituds i hàbits relacionats amb la seguretat i la mobilitat viària.

CONTINGUTS D'APRENTATGE

- Coneixement dels senyals de trànsit més rellevants per a aquesta etapa educativa.
- Respecte a les normes bàsiques de trànsit com a vianant o passatger d'un vehicle.
- Conscienciació de la importància d'adquirir conductes, actituds i hàbits segurs pel que fa a la mobilitat al carrer.

El carrer i tu

El taller té com a argument principal el coneixement de les diferents parts del carrer i elements qui hi podem trobar per tal de millorar la mobilitat i la seguretat de les nenes i els nens de cycle inicial d'educació primària. Es tracta de realitzar un *role playing* on s'escenifiquen diferents situacions de mobilitat segura al carrer.

COMPETÈNCIES

- Competència coneixement i interacció amb el món físic.
- Competència social i ciutadana.
- Competència d'autonomia i iniciativa personal.

OBJECTIUS

- Reconèixer i distingir les diferents parts que configuren el carrer i els elements que s'hi troben.
- Observar i identificar diferents comportaments, llocs i elements de seguretat viària.

CONTINGUTS D'APRENTATGE

- Identificació de les parts del carrer i els elements que s'hi troben (vorera, calçada, vehicles, semàfors, pas de vianants).
- Reconeixement de comportaments, llocs i elements de seguretat com a vianant en el carrer.
- Coneixement de diferents sistemes de retenció infantil per assegurar una mobilitat segura de la infància en els vehicles (cadireta, elevador i cinturó de seguretat).

Vinculació i cura de l'entorn proper

Cicles mitjà i superior d'educació primària

Parc Infantil de Trànsit

El taller té com a argument principal l'adquisició de coneixements bàsics sobre les principals normes viàries i el desenvolupament d'actituds vinculades a la mobilitat segura com a conductors de bicicletes i vianants mitjançant una activitat vivencial al Parc Infantil de Trànsit. Es tracta d'identificar diferents situacions i conductes de risc per tal d'analitzar-les i valorar-les, i fomentar el respecte entre els diferents usuaris de la via pública.

COMPETÈNCIES

- Competència coneixement i interacció amb el món físic.
- Competència social i ciutadana.
- Competència d'autonomia i iniciativa personal.

OBJECTIUS

- Comprendre les normes viàries com a conductor de bicicleta i com a vianant.
- Conscienciar sobre la importància de respectar les normes viàries que regulen la mobilitat a la ciutat de Barcelona, principalment pel que fa a la circulació de bicicletes.
- Adoptar conductes, actituds i hàbits segurs relacionats amb la mobilitat segura al carrer i respecte entre els diferents usuaris de la via.

CONTINGUTS D'APRENTATGE

- Coneixement de les normes bàsiques de trànsit.
- Identificació de conductes, actituds i hàbits vinculats a la mobilitat segura al carrer, ja sigui com a conductors de bicicleta o com a vianants.
- Conscienciació sobre el respecte i seguiment de les normes bàsiques de trànsit.

GUBcaching (mobilitat segura)

El taller té com a argument principal el foment de l'autonomia dels nens i nenes en els seus desplaçament pels carrers de Barcelona. Es realitza una activitat de geolocalització on l'alumnat ha de realitzar un itinerari des de l'escola fins a un punt concret on es troba una "sorpresa" o "tresor".

COMPETÈNCIES

- Competència digital.
- Competència coneixement i interacció amb el món físic.
- Competència social i ciutadana.
- Competència d'autonomia i iniciativa personal.

OBJECTIUS

- Identificar possibles situacions de risc o conductes insegures com a vianants.
- Conèixer els trets característics del seu entorn proper com és el barri de l'escola.
- Promoure l'autonomia de l'alumnat en els seus desplaçaments pel carrer.
- Implicar els nens i nenes en el compromís per al bon ús de l'espai públic i el mobiliari que s'hi troba.

CONTINGUTS D'APRENTATGE

- Coneixement i comprensió de diferents normes de seguretat per a la mobilitat al carrer.
- Interiorització d'hàbits, actituds i conductes segures com a vianants en les vies públiques.
- Foment de compromisos personals i col·lectius en relació amb la mobilitat segura al carrer i al bon ús de l'espai públic.

Les normes viàries

El taller té com a argument principal l'adquisició de coneixements bàsics sobre les normes bàsiques viàries i el desenvolupament d'actituds vinculades a la mobilitat segura pel carrer mitjançant activitats de simulació i representació a l'aula. Es tracta d'identificar diferents situacions i conductes de risc per tal d'analitzar-les i valorar-les.

COMPETÈNCIES

- Competència digital.
- Competència social i ciutadana.
- Competència d'autonomia i iniciativa personal.

OBJECTIUS

- Fomentar la comprensió de les normes viàries com a vianant i com a passatger de vehicle.
- Conscienciar sobre la importància de respectar les normes viàries que regulen la mobilitat a la ciutat de Barcelona.
- Adoptar conductes, actituds i hàbits segurs relacionats amb la mobilitat segura al carrer.

CONTINGUTS D'APRENTATGE

- Identificació de conductes, actituds i hàbits vinculats a la mobilitat segura al carrer, ja sigui com a vianant o com a passatger d'un vehicle.
- Coneixement de les normes bàsiques de trànsit.
- Conscienciació sobre el respecte i seguiment de les normes bàsiques de trànsit.

Camí escolar, camí segur

El taller està dirigit a cicle mitjà de primària i té com a argument reflexionar sobre la necessitat d'establir un itinerari segur per tal d'afavorir l'autonomia dels nens i nenes al llarg del trajecte de l'escola a casa i a la inversa. També permet identificar i valorar comportaments segurs i insegurs com a vianants o usuaris de ginyes mecànics (patinets, patins, *skates*, entre d'altres).

COMPETÈNCIES

- Competència coneixement i interacció amb el món físic.
- Competència social i ciutadana.
- Competència d'autonomia i iniciativa personal.

OBJECTIUS

- Facilitar i potenciar la mobilitat autònoma, segura i sostenible dels infants a la ciutat.
- Potenciar el coneixement de l'entorn del barri de la seva escola i casa.
- Identificar i valorar comportaments segurs com a vianants o usuaris de ginyes mecànics.

CONTINGUTS D'APRENTATGE

- Identificació i establiment de les condicions de seguretat necessàries per moure's pel barri.
- Ús responsable de la via pública i de vehicles com patinets, bicicletes, *skates* o altres ginyes mecànics.
- Adquisició d'actituds, hàbits i comportaments segurs com a vianants o usuaris de ginyes mecànics.

Millora de la convivència i les relacions interpersonals

Cicle superior
d'educació primària
i cicle inicial d'ESO

Bullying. Tens una sortida! Explica-ho (assetjament)

El taller està pensat com una proposta de base sobre la problemàtica del *bullying*, recomanat per a l'inici del treball amb alumnes de 6è. A la sessió es treballen els comportaments en les relacions entre iguals dins l'àmbit de l'escola per fomentar el respecte i l'acceptació de la diversitat a fi d'evitar conductes negatives com l'assetjament escolar i les seves conseqüències.

COMPETÈNCIES

- Competència social i ciutadana.
- Competència d'autonomia i iniciativa personal.

OBJECTIUS

- Potenciar el respecte i les normes de convivència en l'acceptació de la diversitat.
- Aportar recursos d'ajuda per donar veu a l'assetjament a fi de visibilitzar que tota acció té conseqüències.
- Aportar presència i acompanyament a tots els agents que participen de l'assetjament per ajudar-los a sentir-se acompanyats/des per tal de millorar la convivència.

CONTINGUTS D'APRENTATGE

- Concepte d'assetjament i tipus.
- Rols que hi intervenen.
- Conseqüències per a tots els implicats.
- Suport i sortides de l'assetjament.

Xarxes 2.0 (violència a les xarxes socials)

Aquest taller té com a objectiu principal que els alumnes de cicle superior de primària i cicle inicial de secundària identifiquin els diferents riscos presents a les xarxes socials (*ciberbullying*, *sexting* o *grooming*). Es tracta d'elaborar una petita història perquè puguin analitzar aquests tipus de violència que es poden trobar quan fan ús d'aplicacions, websites, comunitats i altres xarxes.

COMPETÈNCIES

- Competència social i ciutadana.
- Competència d'autonomia i iniciativa personal.
- Competència digital.

OBJECTIUS

- Fer un ús adequat de les xarxes socials.
- Detectar i identificar els diferents tipus de riscos que ens podem trobar en l'ús de les xarxes socials.
- Com prevenir aquest tipus de violències i com actuar si es produeixen.

CONTINGUTS D'APRENTATGE

- Identificació i valoració dels tipus de violència en les xarxes socials (*sexting*, *ciberbullying*, *grooming*).
- Reconèixer els problemes que comporten aquest tipus de violències (TDA, TDAH, depressió, trastorns alimentaris, marginació, etc.).

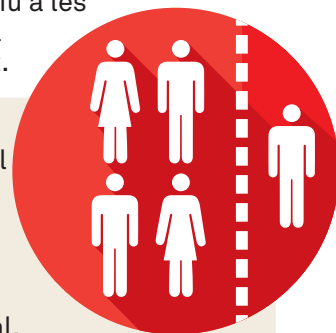

Odi i discriminació

El taller té com a argument principal el qüestionament de creences i prejudicis envers les diferències per motius de naixença, raça, sexe, religió, gènere, salut física i mental, edat, condició econòmica i/o social, opinió o qualsevol altra condició i circumstància personal o social. Es fomenta la cohesió i el lideratge positiu per donar lloc i reconeixement positiu a les diferències des de la mirada de la igualtat.

COMPETÈNCIES

- Competència social i ciutadana.
- Competència d'autonomia i iniciativa personal.
- Competència digital.

OBJECTIUS

- Donar a conèixer que el tracte d'odi i discriminació constitueix un delicte.
- Sensibilitzar el grup davant del respecte a la diferència i la consciència d'igualtat.
- Desenvolupar l'empatia i l'acceptació per a la integració de les realitats de l'aula i la comunitat.
- Prevenir conductes violentes que perjudiquin la bona convivència dins i fora dels centres educatius.
- Detectar situacions d'odi i discriminació dins els centres educatius.

CONTINGUTS D'APRENTATGE

- Conceptes bàsics de l'odi i la discriminació: comportament individual i social.
- Conseqüències per a tots els implicats.
- Suport i sortides.

Prevenió de les conductes de risc

Segon cicle d'ESO,
batxillerat i cicles
formatius

De marxa! (consum de drogues)

(També s'ofereix per al cicle superior d'educació primària i cicle inicial d'ESO.)

El taller té com a argument principal el qüestionament de les creences socials sobre els diferents tipus de consums. Per fer-ho es realitza una anàlisi sobre les visions dels mitjans de comunicació i es gira la mirada cap al món intern de la persona i s'observa quines són les emocions (de benestar o de malestar) que alimenten les conductes de risc.

COMPETÈNCIES

- Competència social i ciutadana.
- Competència d'autonomia i iniciativa personal.
- Competència lingüística i audiovisual.

OBJECTIUS

- Fomentar una actitud crítica vers el consum de drogues.
- Informar de les conseqüències legals del consum de drogues.
- Informar de conductes de risc associades al consum de drogues.
- Reflexionar sobre les conseqüències emocionals del consum drogodependent de drogues.

CONTINGUTS D'APRENTATGE

- Identificació dels diferents riscos derivats del consum drogues.
- Visibilització de la pressió de grup associada als entorns de consum.
- Aportar eines per reforçar la pròpia autonomia personal.
- Ser capaç de reflexionar sobre els motius que porten a un consum no responsable.

Arribo en 5 minuts! (mobilitat segura)

El taller té com a argument principal la identificació, reflexió i valoració de situacions, comportaments i conductes de risc que poden adoptar els adolescents en l'àmbit de la conducció i mobilitat segura per la ciutat. També es treballa el pes que tenen tant la pressió de grup com la manca de criteri propi a l'hora de prendre decisions com a usuaris de ginyes mecànics.

COMPETÈNCIES

- Competència social i ciutadana.
- Competència d'autonomia i iniciativa personal.
- Competència lingüística i audiovisual.

OBJECTIUS

- Treballar la percepció del risc envers la mobilitat.
- Fomentar la presa de decisions responsables en totes les situacions de vida.

CONTINGUTS D'APRENTATGE

- Comportaments de risc.
- Conseqüències legals.
- Alcohol i conducció.

Mai més! (violència de gènere)

El taller té com a argument principal el qüestionament de creences i actituds en les relacions de parella amb una relació de diferència de poder i control. Es treballen opcions de benestar i relació positiva trencant el cicle de la violència i treballant per a la resolució i reparació del dolor a través dels serveis de suport municipals que aborden temes de gènere i violència.

COMPETÈNCIES

- Competència social i ciutadana.
- Competència d'autonomia i iniciativa personal.

OBJECTIUS

- Desmuntar els estereotips/desigualtats de gènere existents entre dones i homes.
- Promoure les relacions de parella des de la igualtat, el respecte i la llibertat.
- Prevenció i detecció de possibles casos de violència de gènere.

CONTINGUTS D'APRENTATGE

- Identificació d'actituds de desigualtats a través dels estereotips actuals dins la societat.
- Reconeixement de les relacions abusives i de control entre parelles.
- Coneixement del cicle de la violència per tal de prevenir i detectar possibles casos de violència de gènere.

Com Treballem

L'enfocament metodològic del programa *La Guàrdia Urbana a l'escola* es basa en els següents principis educatius:

- Principi d'activitat (aprendre fent). Aquest principi destaca la importància que té l'acció en el procés d'aprenentatge, doncs, és la pròpia persona qui aprèn.
- Principi d'experiència (aprendre vivint). Aquest principi proposa partir de la vivència i l'experiència per tal de desenvolupar aprenentatges significatius; és a dir, tot aprenentatge nou ha de basar-se en coneixements prèviament obtinguts.
- Principi d'integració. Aquest principi apel·la a la necessitat d'integrar diferents sabers en les activitats educatives per tal d'aproximar l'alumnat a la progressiva comprensió de la complexitat del món que l'envolta.

En aquest sentit, es considera que els protagonistes del procés d'ensenyament i aprenentatge són els infants i joves. Això implica que les activitats educatives proposen escenaris o situacions on hauran de preguntar-se, analitzar, interpretar, qüestionar, discutir, consensuar, construir i comprometre's en aspectes relacionats amb el coneixement, vinculació i cura de l'entorn proper, la millora de la convivència i de les relacions interpersonals, i la prevenció de les conductes de risc.

Per a més informació

Guàrdia Urbana. Divisió Territorial
Telèfon 93 256 49 95
gu_ses@bcn.cat
www.bcn.cat/guardiaurbana

 @barcelona_GUB

 @BcnGuardiaUrbana

 barcelona_gub